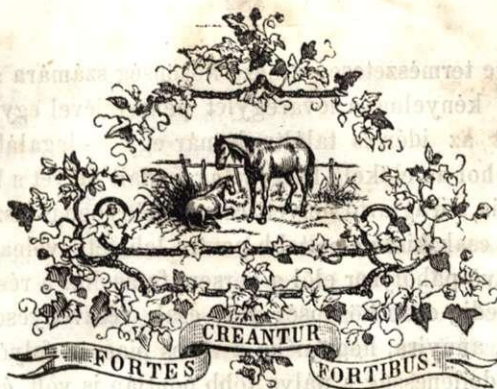

VADÁSZ- ÉS VERSENYLAP.

Hétfő, augusztus 30.

24. sz.

Második évfolyam 1858.

Székesfejervári löversenyek.

Intézők : Novák Lajos úr, Ferenczy János úr, gr. Zichy Aladár. **Versenybíró :** gr. Batthyány László. **Teherre ügyelők :** b. Splényi Henrik és Inkey József úr. **Indító :** b. Puthon János.

A sz.-fejervári gyeplő jelentősége, versenyeinek e második évében, nevezésest mérvebben növekedett. Nézőkül aránylag igen nagy közönség gyűlt össze s a város kitódult lakosságán kívül a környékről is számtalan fogat érkezett a hely színére, sőt az ország távolabbi részeiből is több érdekeltet láttunk a vendégek tömegében, mely a társadalom minden osztályát képviselve, annak volt bizonyossága, hogy a hasznos mulatságok e neme iránti érdek és érzék egyre növekedik. A tenyésztők és tulajdonosok részéről is több élénkség mutatkozott ez idén, minek tanuságául csak azt említhetjük, hogy az egy napi versenyzésre 23 ló jelent meg s hogy a 100 arany császárdíjért 8 telivér (nálunk mindenesetre tekintélyes szám) indult el. Pedig a pályázott lovak legnagyobb része dunántúli s közeli tenyésztők tulajdona volt; hát ha még az építendő vaspálya Sz.-Fejervárt az ország és birodalom távoli részeivel is összekötni s a szállítást megkönnyíteni fogja! a sz.-fejervári gyeplőre mindenesetre szép jövő vár, kivált ama buzgó tenyésztő- és versenybarátnak buzdító közreműködésével, kinek intéző és egyesítő szellemét az ideai versenyek lényege is félreismertetlenül magán viselte.

A versenyter a Csoór felé nyíló gyepről, hol tavall volt, a város közvetlen közelébe, a lövölde mellé tétetett át. A $\frac{7}{4}$ angol mértföldnyi kör felboronált talaja a megelőző záporok következtében inkább mély ta ált lenni, mit néhány ló s különösen Cornflower a császári díjban éppen nem jó szívet látszott venni. Egyébiránt a körülzászlózott, jól egyengetett, sem dombos sem éles fordulójú versenyter alig hagy

kivánni valót, kivéve természetesen a néző közönség számára szánt helyet, mellynek még most hiányzó kényelme a lovaregylet pénzerejével együtt fog csak növekedhetni. Mindamellett az idén is találtunk már egy — legalább az első szükségnek megfelelő állványt, hol az előkelő hölgyvilág foglalt helyet s bennünk azon eszmét kelté, hogy a kamelia, virágtartó helyett cserépedényben is díszes marad. Kezdetnek illy állvány is elég, csak kissé emeltebb pontra lehetett volna helyezni, mert úgy a mint volt a lenn fekvő páholysor elől a versenyfutásokat a részvényeskör közönsége fedte el. Állt vala pedig ezen közönség nem csak részvényesekből, hanem betolakodott népségből is, annyira, hogy néha a város piaczn folyó hetivásárt ide áttetnek véltük. Illy rendellenesség a pálya több pontján is volt észrevehető s ezen jövőre alig fog egyéb segíthetni, mint ha két három felalá nyargaló lovász vagy ostorász (mint Fóton) különösen a rend fenntartásával lesz megbízva.

A kilencz versenyszakkal gazdag programm bő élvezetet ígért. A Császárdíjat Cornflower és Gombóc közötti kérdésnek hittük s ismervén a „nemzeti díj“ nyertesének bécsi és pesti működéseit, inkább részére valánk hajlandók jósolni a győzelmet, még akkor is, midőn Gombócot friss, gömbölyű, erős állapotban felnyargalni láttuk. Cornflower azonban részint azért, hogy a mély földben a két mértföldet sokkalta, részint mert az induláskor nagyon is hátul maradva, többé nem birt egészen feljönni — csak harmadiknak érkezett be, másodiknak Corinne, elsőnek pedig a jelenleg legnépszerűbb magyar ménló, mellynek győzelmét itt is ép olly élénken tapsolták és éljenezték meg, mint Pesten pár hó előtt; talán csak azért, mert a többi vetélytárs közt egymagának volt magyar neve — Gombóc. E verseny már a futók számánál fogva is igen érdekes volt, de még érdekesebb lett volna, ha Pan új tulajdonosa Benson idomár a nevezéssel el nem késik s a jó öreg ló a fiatal nemzedék üzemibe vegyülhet. — Az asszonysági díj, egy szép mivű ezüst fogantyúval s csatfőkkkel ékes, széles peau de chagrin hüvelyű díszkard, nagyobb vetély kifejtését érdemelte volna — s ha gr. Károlyi Sándor e díjra lovat nevez, az egy istállóból indult két ló nem rendelkezett vala kénye szerint a győzelemről. A másik tiszteletdíj, a jó eszméjű Vigaszverseny nyertesének adott ezüst kézi gyertyatartó is esinos mű s az érte versenyzett öt ló közül Cornflowert vigasztalta meg. — Az ugrató versenyre nevezett lovak közt jóformán csak True Boy és Sea Weed közt lehetett kérdés. Az akadályokat mind a négy versenyző elsodorva s így rosztul ugrotta, minek okát azonban nem annyira a lovakban s még kevésbé a derék lovasokban, hanem ama hiányos intézkedésben véljük találni, hogy a gátak nem szokásszerű barna sövények, hanem sárga léczkarzatok voltak, mellyeknek világos, fel nem tűnő színét a verseny tüzeiben elfogult lovak ideje korán alig láthatták meg.

A reggeli 9 órakor megkezdett versenyzést három katonatiszt úrlovar magánfogadása déli két óra utánig nyújtá ki. Az idő kedvező volt; csak dél felé emelkedett alkalmatlan porverő szél.

Resurrection Stakes, $1\frac{1}{2}$ mfd. Tét 50 pft, f. v. f. Futhat minden félvér ló 4 évesre 115 f., 5é. 120 f., idősbre 125 f., lóra, melly bármelley pályán megjelent 5 fonttal, ha nyert még 5 fonttal több. Az aláírás 3 évre kötelez, 6 aláírás vagy nincs verseny; a 2-ik ló tételét menti. 7 aláíró.

Ifj. gr. Batthyány Ist. id. p. k. Alborack ap. Lottery 135 f. 1
Gr. Zichy Aladár 5é. sga k. Red Rose ap. Bramarbas 130 f. 2

Öt aláíró nem nevezett. — Tisza Lajos úr Alborackja, melyet ifj. gr. Batthyány Istv. nevezett és lovagolt, helyből vezetve erősebb versenyzés nélkül nyert.

Császárdíj, 2 mfd, 100 arany. Futhat minden a birodalomban nevelt mén és kanca. Tét 50 pft, fele bánat. 3 évesre 87 font, 4é. 107 f., 5é. 113 f., id. 117 f., ménre 3 fonttal, lóra, mely már pályán megjelent 3 fonttal, ha nyert még 4 fonttal több. Tét- és bánatpénz a két első ló közt osztandó meg; ha 5 lónál több versenyez, a 3-ik tételét menti.

Gr. Festetics Géza 3é. p. m. Gombóc ap. Vlasko, any. Homoeopathie 97 f. Joy . . . 1
Beniczky Fer. úr 4é. p. k. Corinne ap. Sauter la Coup, any. Abigail 114 f. . . Benson T. 2
Gr. Zichy Al. 3é. p. k. Cornflower ap. Crazy Boy, any. Y. Esmeralda 94 f. Sibley . . 3
Id. gr. Batthyány Ist. 3é. sga k. Aline ap. Netherby, any. Amazon 87 f. Fojt János 4
Gr. Szápáry Iván 6é. p. k. Caprice ap. Wolfdog, any. Skater k. 120 f. . . . Benson J. 0
Mr Hesp Robert 3é. p. m. Rigoletto ap. Alert, any. Freeman k. 93 f. . . . Powlett . 0
B. Maltzahn 3é. p. k. Shadow ap. Smaragd v. Mr Green, any. Silhouette 90 f. Longe . 0
Gr. Batthyány Géza 4é. f. k. Charlotte ap. Mr. Green any. Silhouette 107 f. Stadler . 0
Atzél Péter úr, ifj. Batthyány István, Pálffy Pál és Wenkheim Rudolf grófok bánatot fizettek.

Az első meglütsült indulás után a második jól sikerült. Gombóc és Rigoletto vezetett, utánuk mindjárt Corinne, Shadow és Aline, míg Caprice, Cornflower és Charlotte a tábor farkát képezték. Az első mértföldön e rendben alig történt egyéb változás, mint hogy Rigoletto a pálya felén nem csak a vezetéssel, de a versenyzéssel is felhagyott, helyébe másodiknak Corinne ment fel, Aline megelőzte Shadowt, Charlotte pedig az előrehaladott táborból végkép elmaradt. A 3-dik fordulónál Cornflower felnyomulni igyekezett, de a mély földben s erejéhez mérve hosszú futásban fáradva, csak annyit vihetett ki, hogy Aline elé ment fel. Az utolsó fordulótól a főnebbi rendben érkeztek be. Gombóc könnyen és biztosan nyerve elsőnek, utána három lóhosszal Corinne, nyomában Cornflower, kissé tovább Aline. Idő: 4 p. 9 mp. Tiszta nyeresmény: az 1-ső lóé 100 arany és 225 pft, a másodiké 225 pft.

Asszonyági díj, 2 mfd 200 pft értékű tiszteletdíj, ajánlva a vidék úrhölgyeitől. Tét 50 pft, f. v. f. Futhat minden ló. 3é. 100 f. 4é. 115 f. 5é. 120 f. id. 125 f. telivérre 7 fonttal több, heréltre és kanczára 3 fonttal kevesebb. Úrlovarok.

Ifj gr. Batthyány István 4é. p. k. Red White and Blue ap. Malcolm, any. Windlass 119 f. tulajd. 1
Gr. Zichy Aladár id. p. m. Brother to King of Troy ap. Y. Priam, any. Y. Tiffany 132 f. gr. Szápáry Iván 2

A háromszínű kanca e versenyben, mely jóformán csak névleg volt az, a kezdett vezetést végig megtartotta. Idő: 4 p. 26 mp. Brother Inkey Lajos úr birtokába ment át.

Polgári elegyverseny, 3/4 mfd. Tét 15 pft, f. v. f. Futhat Magyarhonban nevelt 4 éves félvér ló. Teher 115 font, ménre 3 fonttal több. 10 aláírás kell; az aláírás 3 évre kötelez. 150 pfton túl a tételek fölé a 2-ik lóé.

Gr. Batthyány Géza p. h. Major ap. Cardenio 115 f.	Stadler J.	1
Gr. Szápáry Iván p. k. Wild Rose ap. Muchacco 115 f.	Benson J.	2
Gr. Zichy Aladár p. k. ap. Mr. Green 115 f.	Birnbaum	3
Id. gr. Batthyány Ist. p. k. ap. Rebelle 115 f.	Csatári Fer	0

Nyolcz aláíró bánatot fizetett. — Major, Wild Rose és a Rebelle kanca csomósan indult, utánuk a Mr Green kanca, mely azonban a pálya felén Rebelle ivadékaival helyet cserélt. Az ötödik fordulónál Major a többi közül kiválva canterben könnyen nyert. Idő : 1 p. 42 mp.

Kiállítási díj 1 mfd. Tét 25 pft. f. v. f. Futhat minden az aláíró által nevelt 5é. és id. félvér ló. Teher 120 f., ménre 3 fonttal több, a 2-dik ló kettős tételt nyer. Kárász Imre úr 6é. p. k. Alboraack ap. Lottery 120 f. Mózer J. 1

Id. gr. Batthyány Ist. 5é. sz. h. ap. Sir Felix 1:9 f. Birnbaum 2

True Boy visszavonatott, ezenkívül hatan bánatot fizettek. A két versenyző közül az előre biztosan megmondható nyertest, Tisza Lajos úr tulajdonát, a versenyfeltétel értelmében Kárász Imre úr nevezte. Idő : 2 p. 45 mp.

Pezsgő díj 1 1/4 mfd. 50 palack pezsgő, alánlv Inkey József, Zsigmond és Lajos uraktól. Tét 25 pft. f. v. f. Futhat minden ló. 3é. 100 f. 4é. 115 f. 5é. 120 f. id. 125 f. telivérre 7 fonttal több, heréltre és kanczára 3 fonttal kevesebb. A 2-ik ló kettős tételt nyer.

1fj. gr. Batthyány Ist. 4é. p. k. Red White and Blue ap. Malcolm, any. Windlass 119 f. a tulajd. 1

Gr. Hompesch Pál 5é. sga h. Wood Cock ap. Bucephalus, any. Florin 121 f. gr. Batthyány Géza 2

B. Gager id. p. k. ap. Sleight of Hand 129 f. a tulajd. 0

Brother visszavonatott, más kettő bánatot fizetett. — Az első indulást b. Gager szüntelen forgó s engedni vonakodó lova hiúsította meg, mely a második indulás percében ismét következetesen visszafordulván, két versenytársa nélkül indult meg s ezek a pálya felén túl jártak már, midőn a Sleight of Hand ivadék a győzelem minden esélye nélkül kezdte meg pályáját. Red White and Blue elejétől végig vezetve ment s Wood Cocktól nyomban követve 2 p. 45 mp. alatt érkezett be.

Dunántúli mezei gazdák díja 2 mfd. Futhat minden ló, mely dunántúli mezei gazda saját nevelése és 4-ik évét meghaladta. Az első 12, a második 6, a harmadik 3 aranyat nyer. Lovagolhat a tulajdonos, annak fia, vagy más mezei gazda. A lovak a verseny előtt elővezetendők.

Bíró László aszalói gazda 5é. p. k.	1
Boross Mihály agárdi gazda 5é. sga k.	2
Lakatos János kocsolyai gazda 5é. sz. k.	3

Indult ezeken kívül még 7 ló, melyek közül egynek lovasa lebukott, a második — minden esélyt veszve látván — a pálya feléről egyenesen haza tartott; a többi elszórva érkezett be. A jelentkezett gazdák lovai közül első pillanatra kitűnt Boross Mihály jó, szép és erős alkatú sárgája s ennek győzelme annyi is volt mint bizonyos, mert társait jól elhagyva, első volt a távoszlopnál, itt azonban hallván a szokásos jelesengetést, Boross ezt győzelme jelének tartotta s lovát csendesíté, midőn egy-

szerre azon veszi észre magát, hogy egy pej, meg egy csitri farkú szürke mellette elhaladva, ugyancsak igyekszik a már közeli nyerpont felé. Csalódott Boross Mihály uram ekkor újra neki szorítja sárgáját, de ez már csak a szürkét hagyhatta els erőteljesen másodiknak érkezett be, Bíró László uram oldalgó és roskadozó pej kancaja után, mely Misi tévedését ekként hasznára fordítá. Idő : 5 p. 50 mp.

Magánfogadás Marshall, Lübbe és gr. Emo katonatiszt urak közt. E versenyről csak annyit mondhatunk, hogy nyertes Mr Marshall hadnagy lön.

Vigaszverseny $\frac{1}{2}$ mfd. tiszteletdíj, tét 15 pft. f. v. f. Futhat minden ló, mely az előbbi versenyekben futott, de meggyőzetett. 3é. 100 f. 4é. 120 f. id. 125 f. ménre 3 fonttal több. Nevezés $\frac{1}{2}$ órával a verseny előtt.

Gr. Zichy Aladár 3é. p. k. Cornflower 100 f.	Sibley	1
Ifj. gr. Batthyány Istv. 3é. sga k. Aline 100 f.	Joy	2
Mr Hesp Robert 3é. p. m. Rigoletto 100 f.	Benson T.	3
Gr. Szápáry Iván 6é. p. k. Caprice 130 f.	gr. Szápáry Iván	0
B. Gagern id. p. k. ap. Sleight of Hand 130 f.	a tulajd.	0

Gr. Hompesch és b. Maltzahn bánatot fizetett. — Cornflower a $\frac{1}{2}$ mföldes távolságra már nagyon honosnak érte magát s bár a pálya felén Aline nyomni kezdte, de azért biztosan tartva befelé, lóhosszal nyert, Aline jó második, több lóhosszal utóbb Rigoletto. A kifejtett sebesség elég nagy volt, 1 p. és 1 mp. alatt tevén meg útját Cornflower.

Ugrató verseny $1\frac{1}{2}$ mfd, hat $3\frac{1}{2}$ láb magas akadállyal. Tét 50 pft, f. v. f. Futhat minden ló. 4é. 120 f. 5é. 125 f. id. 130 f. ménre 3 fonttal, telivérre 7 fonttal több. Úrlovarok.

Gr. Szápáry Iván id. p. k. Sea Weed ap. The Sea 130 f.	a tulajd.	1
Gr. Batthyány László id. sz. h. True Boy ap. Mr Green 130 f.	gr. Batthyány Géza	2
Gr. Emo id. p. k. Ultima 130 f.	b. Gagern	0
B. Lindenfels Otto 5é. p. k. Grisette 125 f.	a tulajd.	0

Ketten bánatot fizettek. — Vezetni True Boy kezdett s ezt a 4-ik korlátig folytatta is, itt Sea Weed előbb ugorván, a lécezet félrésznének elsodrásával megkönnyítette az ugrást az öt nyomban követő True Boynak ; a távolság azonban megmaradt köztük s Sea Weed lóhosszal nyert. Grisette és Ultima is átszökték az előtük már lesodort felsejű korlátokat, bár az utolsó akadálnak szüggely rohanó Grisette lovasát a bukástól csak ügyessége menté meg.

Lóversenyek Angliában.

Goodwood.

The Stewards Cup 300 sovereign értékű tiszteletdíj, ezenkívül 100 sov. Tét 10 sov. futhat három éves és idősb. 56 aláíró.

Mr Wyndham Glenmasson ap. Cotherstone 4é., 7 stone és 5 font	French	1
Gr. Lagrange Zouave (francia ló) 3é. 7 st. 3 f.	Grimmer	2

Lord Anglesey Tricolor 4é. 7 st.	Roe	3
Mr Copeland The Argosy 3é. 6 st. 4 f.	Ducker	4

Indult még ezeken kívül 24 ló. — Több meghiusult start után Glenmasson vezetett s a pálya felén túl két lóhosszal lévén előre, lovára csendesíteni kezdé a futást, midőn a messze hátul fekvő Zouave olly borzasztó rohammal szöktetett elő, hogy megelőzőit sorra elhagyván, Glenmassont erősen nyomni kezdte s ez csak új rohamra ösztönözve lehetett $\frac{3}{4}$ hosszal nyertes.

Goodwood Stakes, tét 25 sov. bánat 15 sov., a 2-ik lóé 100 sov. $2\frac{1}{2}$ mfd. 93 aláíró.

Lord Clifden The Roman Candle ap. Surplice, 4é. p. m. 7 st. 7 f.	Bray	1
Mr Brighthurst Fulbeck 6é. 7 st. 2 f.	Fordham	2
Mr Hawkin Matlas 3é. 5 st. 7 f.	Custance	3
Mr Greville Rosati 5é. 6 st.	Perry	4

Indult összesen 16 ló, hárommal kevesebb mint tavál. E versenyre a nyertes volt a kedvencz; futás közben legtöbb eséllyel Fulbeck birt, mely az induláskor az utólsók egyike, de az utolsó fordulónál már első volt. A goodwoodi ismert veszedelmes dombról lejövet, Roman Candle egy dűczban megbotlott s első lábának patkója meglazult, minek folytán több lóhosszal maradt el; a domb alján néhány ostoremelés új gyorsaságra buzdítá őt s átvágva magát a megelőző öt hat lovon, már csak az első Fulbeck járt előtte, mellynek legyőzésére azonban alig lehetett volna reménye, ha Fulbeck a távoszlopnál egyszerre le nem törik. Az öreg ló mindamellett igyekezett megtartani az elsőséget, de hasztalan, mert Roman Candle másfél lóhosszal lön győztes. Idő : 5 p. 7 mp. tehát a futás 14 mpereczel hosszabb a tavalinál. Fulbecken kívül még két más ló tört le s a nyertes is harezképtelenné vált, erősen vérezvén a térde alatti mély sebből, mellyet a dűczba ütközés okozott.

The Goodwood Cup. 300 sov. értékű tiszteletdíj, 100 sov. készpénz; tét 20 sov. a 2-ik lóé a tétöszből száz, a 3-ik lóé 50 sov. $2\frac{1}{2}$ mfd 33 aláíró.

Mr Merry Saunterer Birdcatchertől 4é. p. m. 9 st.	Osborne	1
Mr Parr Fisherman 5é. p. m. 10 st.	Rogers	2
Sir Hawley Shiedam 4é. 9 st.	Wells	3
Gr. Lagrange Ventre St. Gris (francia ló) 3é. p. m. 6 st 7 f.	Bray	4
Mr Mandan Ruination 5é. 8 st. 3 f.		0
Mr Howard Sedbury 3é. 7 st. 7 f.		0
Mr Ten Broek Charleston (amerikai) 5é. 8 st. 7 f.		0
Mr Howard Arsenal 4é. 9 st.		0

A francia ló és Sedbury vezetett a pálya közepéig, hol mind a kettő hátra esett; az amerikai ló és Ruination már elébb elvesztvén minden esélyt, az utolsó fordulónál pedig Arsenal is kimaradván a versenyből, ez már csak a főnebbi sorozat három elsője közt folyt. Shiedam a távoszlop előtt szintén fáradni kezdvén, a vezető Saunterert már csupán Fisherman üzte, de a számtalanszor nyertes kitűnő ló részint a viselt nagy teher (10 stone) miatt, részint a folyó nyár sok fáradalma után kissé kimerült lévén, Saunterer egy lóhosszal nyertes lön. Idő : 5 p. 3 mp.

E három versenyről, mint a goodwoodiak közt legnevezetesebbekről, lapunk szűk teréhez mért jelentést kívántunk adni; a Chesterfield Cupról és a

Nursery Stakesről röviden csak annyit említhetvén, hogy az első 17 versenytárs ellen Mr Merry 3 éves Sunbeam ménje, a másodikat pedig 20 futó közül Mr Chilton Archduchess pej kancaja nyerte meg.

Y o r k.

The great Ebor handicap stakes 200 sov. tét 20 sov. fele bánat. A második ló a tétöszből 50 sov. kap. 2 mf. 63 aláíró.

Mr. Zetland Vedette Voltigeurtól 4é. p. m. 8 stone 7 font	Osborne	1
Mr J. Thompson Tunstall Maid p. k. 3é. 6 st.	Challoner	2
Mr T. Parr Fisherman 5é. p. m. 9 st. 9 f.	Rogers	3
Gr. Batthyány The Courier 3é. p. m. 5 st.	Daley	4
Mr Forster Underhand 4é. p. m. 8 st. 3 f.	Basham	0
Mr Rigby Borderer 4é. sga m. 8 st. 2 f.	Fordham	0
Mr Craven Gemma di Vergy 4é. p. k. 7 st. 10 f.	French	0
Smith kap. El Hakim 4é. p. m. 7 st. 8 f.	Swainson	0
Mr Barber Pretty Boy 5é. sga m. 7 st. 9 f.	Snowden	0
Mr Bowes Bird in the Hand 4é. sga m. 7 st. 2 f.	Withington	0
Mr Wilson Minnie 4é. p. k. 6 st. 7 f.	Bray	0
Mr Topham Kenerdy 4é. sga pr. 5 st. 10 f.	Blackburn	0
Mr Osborne Cornboro 4é. p. m. 3 st. 10 f.	Grimshaw	0

A kedvenc Vedette volt; Fishermanra, a taval s az idén is annyszor nyertes lóra legnagyobb teher lévén mérve, csak olly fogadás történt rá, hogy a négy első közt leend. A sikerült csomós indulásból csak El Hakim maradt el, de vagy 150 ölnyre ez is elérte a többi. Cornboro és Borderer vezetett, Minnie harmadik, a kedvenc negyedik. A pálya felén Kenerdy és El Hakim kiesett a versenyből, Cornboro is a futók végére cseppent, az első sorban pedig Vedette, Minnie, Tunstall Maid, Fisherman és Gemma di Vergy — mindegyik kedvező helyzetben — futott együtt; e rendben érkeztek befelé a távoszloptól; Vedette fél hosszal nyert; a második és harmadik közt három lóhossza volt; Courier rossz negyedik; Gemma di Vergy letört.

A többi versenyek győztesei:

Zetland Stakes: Mr. Wentworth 3é. p. m. The Cheery Chap, Chanticleer-től, Proud Preston Peg és más hat ellen.

Ivadékverseny: Harcourt admirál 3 é. p. k. Gildermire The Flying Dutchmantól.

Chesterfield Handicap: Mr. Ten Broek 4 é. sga m. Babylon (amerikai ló) hét vetélytárs ellen.

Yorkshire Oaks: Mr. Copeland The Argosy ap. Pyrrhus the First; második Hepatica. Futott hét kanca.

Convivial Stakes két éves lovak számára: Mr. Robinson p. m. Cavendish Voltigeurtól.

Her Majesty Plate: Mr Parr Fisherman.

Rawcliffe Stakes: Mr Merry Rainbow Chanticleertől.

Két éves ivadékverseny: Mr Parr Indifference sga m. Harkawaytól;

Második: Phantom.

Ebor St. Leger: Hepatica Voltigeurtól.

Wales herczeg díja: Lord Chesterfield Volcano Orlandotól.

Eglington Stakes: Sir Monck Gamester Cossacktól.

Két éves verseny: Mr Merry Stockwell p. k. any. Terrona.

Vigaszverseny: Mr Nichol 3 é. p. k. Volta Voltigeurtól.

Gimerack Stakes: Mr Merry Rainbow és Cavendish először holt versenyben egyszerre érkeztek; másodszor első: Rainbow.

Great Yorkshire Stakes: Harcourt adm. 3 é. p. k. Tunstall Maid ap. Touchstone.

Tyro Stakes két évesek számára Mr Jonhson p. m. Inniskillin ap. Windischgrätz.

Her Majesty Plate kanczák számára: Mr Copeland 3 é. p. k. The Argosy Pyrrhus the Firsttől.

Két éves ivadékverseny: Mr Merry Lord of the Manor p. m. apja Touchstone.

The Members Plate: Mr Osborne 4 é. p. k. Princess of Orange ap. The Flying Dutchman.

Az erdélyi lótenyésztés ügyében.

(Vége.)

II. A földmivesek lovairól.

Ezek vidékenként három fajra oszthatók, melyek annyira különböznek egymástól, hogy azokat gyakorolt szem legottan felismeri.

1) A székely ló. — E faj tisztán magán hordja a keleti typust; lélekben, kitartásban őseihez hasonlít. Az erdélyi földmivesek lovai közt kétségen kívül első helyt áll. Nemesítése leghamarabb vezetne eredményre, főleg miután a vidék is legalkalmasabb nem nagy, de erős, kitartó lovak tenyésztésére s a székely nép is megtartotta őseinktől örökölt előszeretetét a marha- főleg a lótartásra nézve.

2) A szászok lovai. — E fajban semmi keleti vér nem mutatkozik, mondhatni nemtelen, de nagyobb s e tekintetben mezei munkára alkalmasabb; azonban míg a hadsereg számára alkalmas lovakat fog kiállítani, több évekig tartó nemesítés kívántatik, mint a székely lófajnál.

3) A z oláh ló. — Ez egy minden tekintetben elményszeredett faj; kivételt tesznek a székely földön elszórva fekvő néhány oláh falvak lovai, de ezek székely fajuk. Továbbá vannak Hátszeg vidékén jó lovak, melyek — mert e falvak a határszélen fekszenek — hajdan hihetőleg keleti vérrrel vegyültek.

Vannak még egyes oláhoknál nemesített lovak, kivált 8–9 év óta, de ezek a ménesbeli lovakkal egyfajuk.

Ezéknek nemesítése körül, eleitől fogva czéliránytalan eljárás lön követve,

ugyanis : az állami ménekre évenként temérdek költség fordítatik ; de miután azok nincsenek okszerűleg válogatva a kanczákhöz ; miután tapasztalás szerint a gazdagabb a szegényebbet annak használatától elzárhatja ; miután a mének rendetlen használat következtében sokszor terméketlenné válnak, — mindezen költségei az államnak kárba vesznek.

E szükségét fedezendő, a lótarló falvak vagy kivágtatlan csikókat hoznak ménesükbe, vagy ha van módjuk, mént vesznek ; ez esetben is csak a nagyságot, alakot véve szemügyre. Ezen mének bebocsáttatva a ménesekbe sok csikót nemznek, de gyakran egész ivadékokat eltöltenek fajra menő hibákkal, az okszerű nemesítésről pedig szó sincs, ha a véletlen nem segít.

Azon elismert elvnl fogva, hogy a kancza és mén között igen nagy vér- s nagyság-különbség ne legyen, legezlszerűbb volna az erdélyi kis paraszt kanczákra közép nagyságu félvér lovakat használni méneseinkből ; mert ezek az ivadékot nem fognák ugyan olly hirtelen növelni s nemesíteni, de a harmadik, negyedik ivadék, a nélkül hogy erőben csökkenjen, el fogná érnei a kellő nagyságot.

Az említett eszmét következő úton lehetne teljesedésbe venni. Az állam a ménesekből a három évet töltött 14. 1. — 14. 3. vér- és testalkatoknál fogva fajra jó ménesikókat megvenné. Ezen csikók, míg a negyedik évet betöltenék, jó gond alatt elérnék a 15 — 15 2. marok nagyságot s ekkor a parasztlovak fajaihoz képest czélszerűleg ki lehetne őket osztani.

Ezen mének vásárlásában most eleinte nem lehetne elérni a kellő számot, mert Erdélyben a ménesek száma igen lepadt s az olly ménesikókat a tulajdonosok ki is szokták vágatni. Mihelyt azonban köztudomásra jön, hogy a hároméves jó fajú alkotású ménesikót tisztességes áron el lehet adni, sok ménlő lesz kiállitható.

Tagadhatlan, hogy ezen fokunkénti nemesítésre, míg az eredményezne, 15—20 év kívántatik, de ez nem sok idő egy ország lovai megjavítására. Azonban ezen út nézetem szerint czélra vezetne.

E mellett az olly fokunkénti haladás nem is olly költséges. Ugyanis ha az állam évenként megvenne csak 300 darab ménnek való hároméves csikót, évenként csak 90,000 e. ftot adna ki ménvételre, a csikót növelő gazdák meg lennének elégedve s pár év alatt sok czélszerű mén birtokában lenne az állam.

Ezen némi áldozattal járó eljárás rövid időn pénzben is visszafordítaná az államnak a reá tett költséget ; mert a szántóvető, ki lovait maga ápolja, kanczáit nem csak tenyészt, hanem munkára sőt útra is használja, olesőbban fogja adhatni az állam számára a remondát, mint a ménestulajdonos, ki jó eselédek hiánya miatt, felve a kártól, kanczáit tenyésztésen kívül egyébire nem használhatja.

Ezen rendszer üdvös eredményei lennének :

a) Nem lenne kénytelen az állam lovasságát idegen lovakra tiltetni, mert rövid időn lenne ló elég.

b) Erdélynek jólléte lakosai minden rétegeiben ez által is gyarapodnék s ez ország eredeti hivatásához, a lótenyésztéshez, vezettetnék vissza.

Hogy azonban a kivitelben össze ne omolják a fölállított rendszer, azt ahhoz értő emberekre kell bízni. Gazdák, ez országot, annak vidékeit apróra ismerő gaz-

dák lehetnek csak hasznos végrehajtók.

A végrehajtók tiszte lenne :

1) A hároméves méncsikókat bevásárolni s azokat a három különböző paraszt lófajokhoz képest, a fenebbi elvek értelmében vidékenként kiosztani.

2) A meggyengült vagy hibásodott méneket kivágnak, hogy ne használtassanak s azután eladatni.

3) A fedezésre szorosan fölügyelni.

Ezen utolsó pontra való szoros felügyelet az, mitől az egész dolog sikere főleg függ s épen az e körüli temérdek vizsás eljárás tette egyfelől, hogy az eddigi rendszernek sikere alig volt, mert megesett, hogy a mének naponként kétszer sőt többször is kivезtettek fedezésre s néha csaknem bérbe adattak a tehetős gazdáknak, kiknek különben is módjuk lett volna magukon segíteni s így a szegények e javadalomtól elestek. Tehát a ménkezelők megválasztásában igen óvatosnak kell lenni s értelmes, ismeretes jellemű egyéneket kell választani, kik a reájok bízott elvekhez képest eljárni akarnak s arra képesek is. Ezeknek gondjuk legyen :

a) Hogy soha egy mén se fedezzen naponként egyszerűen többször ; egy évben semmi esetre ne többet 40 kanczánál. A mén által fedezendő kanczák vétessenek jegyzőkönyvbe. A 9-ed napi próbák pontosan megtartassanak. Egy kancza háromszornál többször ne fedeztessék. A próbálovak nélkülözhetlenek.

b) Hogy a fedezendő kanczák a legnagyobb vigyázattal választassanak ki, mert kivált eleinte a kanczák számához képest csekély lévén a ménlovak száma, czélszerűbb a fajra tökéletesebbeket fedezni ; mert a nemesítés hamarabb megy s a gazdának ösztönül szolgál jobb kanczák tartására. Szerfelett vén, gyenge, fajra menő hibákkal teljes, beteg, rosszul alkotott kanczákat e ménlovakkal fedezni nem kell, sőt a jól tartott kanczáknak is előnyt lehetne adni.

c) Hogy a ménló s kancza nagysága közt 1 maroknál nagyobb különbség ne legyen. Az egyenként kikeresett kanczák azon ménhez küldessenek, mellyhez szoros vizsgálat után leginkább illenek.

d) Hogy a parasztkanczák a méneses kanczák által háttérbe ne szoríttassanak, mit el lehet érni, ha azon ménnek, mellyek a méneses nemesebb kanczák számára vannak kiszemelve, külön kezeltetnek, sőt állomásuk is a fedezés ideje alatt külön helységbe tétetik.

Szükséges :

4) Szorosan fölügyelni, hogy a lótarló falvak fajra menő hibás mént ne használhassanak. Nem kell azonban ez ellenörködést a ménesekre kiterjeszteni, mert itt csak akadályul szolgálna a szükség feletti beavatkozás.

5) Szoros kötelessége volna a kezelőknek az egész országban fölügyelni a ragályos lóbetegségekre ; azoknak meggátlására, előzésére szükséges eszközöket fölhasználni ; főleg a naponként terjedő takonynak gátot vetni, irgalom nélkül leszúratván, akárkinek legyenek is tulajdonai, a taknyos lovakat.

Ezek azon eszközök, mellyeknek létrehozatala által, nézetem szerint, a lótarlást honunkban emelni s czélja felé vezetni lehetne. Így az eddig csak szenvedelemből üzött ménestartás hasznos gazdasági czikké válnék, az egész országban a pa-

rasztkanczák mintegy ménesekre osztva, czélszerűen nemesítve, a földmives osztálynak jövedelmező czikkévé válnék a lótarás, mi által az tehetősödnék s az állam rövid időn képes lesz összes könnyű lovasságát — e czélra kétségtelenül a birodalomban legalkalmasabb — erdélyi lóra ültetni.

A. B. C.

A lovakról, nevezetesen pedig a Gróf Bethlen János Ur ő Nagysága ménessiról.

(Folytatás.)

Ez egy Régulája a nagy Természetnek.

Hogy a mely állatok későbbre érhetnek

Tökéletességet, azok nemesebbek,

S Hamar készülteknel tökéletesebbek,

Ne ditsérd a csitkót a mely Mártiusi

Kedvesebb előttem mindég a Májusi

Mihelyt az annyától világra hozatik,

A Prótokollumba belé irattatik

Az ő neme, Apja, Anya és ideje

A születésének ; s tudd meg hogy a feje

Szépségének, bátran ott keressed okát,

Ha dombosnak látod ő kitsin homlokát.

November közepin mind elválasztatnak

Az Annyok tejitől s szem előtt tartatnak

A kis csitkók, igen nagy gondviseléssel,

Tiszta istállóban s bővséges éléssel,

A szénának java ki-válogattatik

Számokra, és a zab aprón daráltatik,

Ebből kétszer kapnak egy kupát napjába,

De duszakálnak éjjel nappal a szénába ;

Hét hétig rozs lisztet kell elegyíteni

Szokott daráltyakat, meg-fogja menteni

Sok betegségektől, tisztítván gyomrokat,

S a meg-épülésre segíti azokat :

Tsak zápor ne essen, avagy ne havazzon,

Bár milyen hidegbe, s bár akárminth fázzon,

A csitkó nappal künn az ég alatt vagyon,

Melyel erősödik természete nagyon ;

S minthogy emberek közt tölti az idejét
 Kik vakarják néki hátát, farát, fejét,
 Sőt szájába is a cipót adogatták,
 Ezzel jámborságra idejin szoktatták;
 Az első tavaszi újj hóld derülése
 Az az idő, melyen a csitkók nyirése
 Végbe megyen, ha csak az idő engedi,
 Ha (mint most) a földet vastag hó nem fedi;
 Farkjok s serényeknek szőre le vágatik,
 Egy bojt tsak legyezni farkjokon hagyatik,
 Len olajjal hátok végig meg-kenetik,
 S a csipő férgectől ezzel meg-mentetik;
 Már ekkor kezdik a téli szőrt el-vetni,
 S ha idő van, kezdenek mezőre sietni,
 Ott rendre el-hagyván téli bundájokat,
 Ki mutatják egész testi állásokat:
 Hallottam, némelyek hat hetős korába
 Itélik a csitkót a leg szebb formába;
 Itt másképpen vagyon, és esztendő telve
 A miljen, nagy ló-is olyan leszsz felelve:
 Ekkor már a szőre s jegyei láttatnak,
 És Protokollumba azonnal iratnak;
 A Juhok nyirése régen a 'Sidóknak
 Innep volt, kettő van nállunk a csitkóknak
 Innepe: egyik a tavaszi nyirések,
 Másik pedig ősszel a meg-béjégzések;
 Ősszel, mikor szőrök leg-apróbb s fényesebb.
 Mikor a Levegő leg-mértékletesebb,
 Vendégek jönnek a csitkó béjégzésre,
 Mint valami régen várt vig inneplésre;
 Az apjoknak neve a bal pofájokra
 Süttetik, és a Gróf neve bal-farokra;
 E szokatlan s a mi nagyobb, szenvedéssel
 Járó munka alól, fel-kél félemléssel
 A csitkó, széljel néz és legszebb állásba,
 Emelvén lábait, indul szaladásba;
 A nézők szemeit így gyönyörködteti,
 Mi lészen belőlle ekként itélteti:
 Eddig ezen csitkók nem elegyítetttek
 Egybe más Lovakkal, külön legeltettek
 Ama kies erdőn, az ország út felett,
 A Barbarino nagy apjok sirja mellett;

Ekkor a paripák a ménlő csitkókhoz
 Adatnak, s a Kantzák Ménesbe annyokhoz ;
 De ezek Télire külön választatnak,
 És két esztendőben szénával tartatnak,
 Éjtszakára nekik Istállójuk vagyon,
 Mikor a nagy Kantzák hálnak künn a fagyon,
 Vagy szín alatt, lévén ottan elég gazok
 S szalmájok, itt esznek és hevernek azok,
 Mártiusba kapnak, de csak itatáshoz
 Kevés szénát; közel lévén csitkózáshoz ;
 A hágatni való négy esztendőt töltő
 Kantza is itt vagyon, ilyen Telet tölt ő ;
 Még-is ő egy néhány hetet kedvire él,
 Melyben istállóra és kötőfékre kél,
 Hol szénát abrakot kap és vakartatik,
 Hogy jó kezes legyen mikor hágattatik ;
 A Paripa Csitkók is külön telelnek
 Szabadon, addig még istállóra kelnek.
 Éjjel istállóba töltvén, künn a napot,
 A nagy Rétbe futván néha a kalupot.
 Két esztendősből melyek ki-mettzetnek,
 Azok a nagy ménes közé eresztetnek,
 De a mettszetlenek, melyek számosabbak,
 Csitkós kertbe mennek mert csintalanabbak,
 S az ő legelésök csak itt bátorságos :
 Gyönyörű szép hely ez, bár nem igen tágos,
 Oh ! nézd-meg, meg-látod, nem mondom nagyitva,
 Hogy Elyziumhoz jól van hasonlítva ;
 Két folyó viz suhog két oldala mellett
 Pallón juthatsz belé, az egyik viz felett
 Belől külömb-külobb tárgyak szemeidet
 Legeltetik s minden érzékenységedet :
 Itt tiszta legelő, amott sűrű bokrok :
 Tova a tisztított eger-fáknak tsokrok :
 Itt tó, amott folyó viz, tova száraz-föld,
 S azon feljül hintett ezer szín, nem tsak zöld ;
 Itt árnyék, amott a hév napnak sütése,
 Tova a viz felett szellő lebegése ;
 Itt legelődnek a Csitkók egész nyáron,
 Szárazstván magokat néha napsugáron,
 Most eregetvén az árnyékos déllőre
 Majd futván a vízbe híves levegőre,

Meg-hivesedvén el-hadják az árnyékot,
 És gyors szarvas módra futják a karékot;
 Néha hogy meggyőzzék egymást viaskodnak,
 Ne félj, nem lessz bajok, mert ők csak játszkodnak;
 Itt mulatnak a Gróf s Grófné estve felé,
 A Csitkók meg látván, már nyargalnak-elé;
 Czipót kérnek, s míg nem kapnak, nem nyugodnak
 Kisérik a grófnét, így ortzátlankodnak.
 Így szoktatván őket, ki-ki által láttya,
 Miért az ilyen ló az ember barátja,
 Hogy ősszel negyed-fél esztendő korába,
 Mikor a kötőfék tétetik nyakába,
 Nem nézi az embert ellenség formába,
 Hanem bizik annak a barátságába;
 Ritka ló az, melynek a verés használjon;
 Jobb hogy ember velle szép móddal próbáljon;
 A jó féle Faj ló, eszes, csak azt várja,
 Mit akarsz, s a szerint iskoláját várja,
 Ellenben, melyet a szép mód meg-nem hajta;
 Hanem rongálást vár, tsak adj tovább rajta;
 Hibádzik, ki tüzit a bolondságában
 Keresi a Lónak, s félénk vadságában;
 A Tüz ellenére nints a szelidségnek,
 A rettenés jele kitsinszivtűségnek.
 A melly Mag-lovat a Gróf istállóba tett,
 Az itt a zöld fütől örökös bucsut vett,
 Ujj szénát is őszig ha lehet nem étet,
 Az ó szénába-is szalmát elegyítet,
 Söt télbe a tiszta Árpa szalmát eszi,
 A Kehnek eleit ezen móddal veszi,
 Az Árpa abrakot nem találtuk jónak,
 Mert hévit, gyuladást okoz a ménlónak;
 Zab, Kefe, Vakaró, a Ló orvossága,
 Ettől van szép teste, tüze s virgontzsága;
 Az elnevezésben a Gróf szokása ez:
 Hogy idegen nyelven egy lovat sem nevez,
 Nints Istállójában Tanátsa Rómának
 És Parlamentuma nagy Britanniának,
 Minden Ló magyarul igaz nevét kapta:
 Ugymint Csinos, Szártsa, Gyémánt, Szennyes, Lapta
 Pajkos, Nyalka, Kakas, Rendes, Dali, Bezzeg,
 Züg, Forgó Mén-lovak, most ezek vagynak-meg:

De ezek közül csak öt fog megmaradni
 Fajra, a többit a Gróf el-fogja adni;
 Olyan ló a melyik nem volna szükséges,
 Vagy volna nyomorék és nem egésséges,
 Itt sokáig marad riukán, és nehezen,
 Azt meg-veszik, és kell elébb adni ezen;
 Mert valamiképpen a szép s szemen szedett
 Buzába-is egy egy konkój elegyedett,
 Ugy nincsen ménes is oly szép s pallérozott,
 Mely vagy egyszer Csitkót ki-vetőt nem hozott;
 Nem tartja az ilyen Csitkót, másnak adja,
 SMagnak a legszebb s jobb Lovat s Kanczát hadja;
 Hogy immár nem szorul senki Lovaira
 S ezzel magasztalta Ménessit annyira,
 Nem veszen Mén-lovat, hanem ad másoknak,
 Hazabelieknek s más Országiaknak;
 Már czélját el-érte : már vagyon haszna-is;
 S hogy hasznót vegyen a szegény Parasztya-is
 Próba Ménlovat is jót szokott tartani,
 A mely hasznót tudjon másoknak hajtani :
 A paraszt Kantzákat azzal hágattya-meg.
 S ezért soktól halja : Az Isten áldja-meg!
 (Vége követk.)

Figyelmeztetés.

Mindazon t. cz. részvényes urak, kik a külső szolnokmegyei „Lovas és gazdasági egyesület pénztárába — egy-egy részvény után járó 15 pfrnyi tartozásaikat befizetni mindeddig elmulasztották, sürgetőleg felkéretnek, hogy e kötelezettségüknek f. é. sept. 10-keig bezárólag eleget tenni siessenek, minthogy azontul az egyesület szabályainak 8-dik pontja lesz eszközésbe veendő. A befizetések Menyhárt Antal választmányi tag úrnál T.-Sz.-Miklóson, vagy alólirottnál T. Derzsén u. p. Madaras, történhetnek.

Magyary Ferencz
 egyleti pénztárnok.

Magyarországi telivérek.

Gróf Zichy Emánuel úr istállójában:

PRINCESS ALICE pej kancza, nev. 1848 ap. Liverpool, any. Queen of Trumps (Oaks és St. Leger nyertese) melynek ap. Velocipede any. Princess Royal, ennek ap. Cestrel any. Queen of Diamonds.

1858-ban fedezte Faugh a Ballagh.

GROWL pej kancza nev. 1831 ap. Bay Middleton any. Barbiche, ennek ap. Lapdog The Excluing-tól, mellynek ap. Rubens, any. Lamas.

1857-ben pej mén, ap. Harkaway, fején hosszukás fehér csík, hátsó jobb lába kese
1858-ban fedezte Faugh a Ballagh

Eladó lovak.

Gróf Sándor pusztagyarmathi ménésében, Esztergommegye, Budapesttől 4 órányira :

Hátas lovak : Szarka sötét szürke $4\frac{1}{2}$ éves, $14\frac{1}{2}$ m. arab-angol származás, ap. Cosarara, any. Szarka. — Morningstar sötétpej, 4 éves, 15 m., angol szárm. ap. Tourist, any. Morningstar. — Miss Fox vil. sárga, 13 éves, $15\frac{1}{4}$ m. angol szárm. ap. Wrestler, any. Overshegoes

Mének : Tourist megypej, 13 éves, $15\frac{1}{2}$ m. ap. Languish, any. Touchstone; telivér, fedezésre tökéletesen alkalmas. — Róka sárga $3\frac{1}{2}$ éves, $15\frac{1}{2}$ m. ap. Ab-del-Kader, any. Rigó; fedezésre jövő tavasszal alkalmas.

Tóth Vilmos úrnál Ivánkán Nyitra megyében a tornóczi vasutálomáshoz $1\frac{1}{4}$ órányira :

Egy 7 éves félvér kancza $15\frac{1}{4}$ markos, világos pej, egészséges, jó hátas. Ara 750 pft.
Egy 7 éves barnapej, herélt, félvér, kitűnő vadászló, $16\frac{1}{4}$ markos, ára 300 pft.

Mocsáry Lajos úrnál — Kurtányban. Losonc és Fülek közt :

Egy 5 éves angol telivér mén, $15\frac{3}{4}$ markos, jó hátas;
egy vadász félvér 4 éves mén, $15\frac{1}{4}$ markos, és
egy 4 éves angol telivér herélt, $16\frac{1}{4}$ markos, jó hátas.
Mind a három zsbói ivadék. Értekezhetni a tulajdonossal. Ut. p. Fülek.

Lóverseny-határnapok :

T-Sz.-Miklós, szeptember. 26. — Pardubitz, oct. 8. és 9. — Arad, oct. 24. és 25.

Nevezési zárnapok :

Sept. 5. — T-Sz.-Miklós: a mezei gazdákét kivéve valamennyi versenyre. (L. 1858. 10. sz.)

Oct. 1. — Pardubitz: Akadályverseny. Trial-Stakes. (L. 6 sz.) — Asszony-sági díj. (L. 20. szám.) — Arad: Császári díj. Bohus díj. Tétverseny. Asszonysági díj. Elegyverseny. (L. 1^a. sz.)

Oct. 16. — Arad: Akadályverseny. Blaskovits István akadályversenye. (L. 1^a. sz.)

TARTALOM :

Sz.-Fejérvári lóversenyek. — Angol lóversenyek. — Az erdélyi lötenyésztés ügyében. — A lovakról, különösen gr. Bethlen János ő nagysága ménéséről. — Telivér lovak. — Eladó lovak. — Lóverseny határnapok. — Nevezési zárnapok.

Megjelen e lap minden hó 10. 20. és 30-án egy iven. Előfizetést elfogad a szerkesztőség Pesten (Szervita-tér 3 sz. 2-ik em.) egész évre 10, félévre 5 ftal pp. Az 1857-ik évi első évfolyam teljes példánya kapható 6 ft. 24 kron p. p.

Tulajdonos kiadó és felelős szerkesztő Bérczy Károly.

Pest, 1858. Nyomatott Emich Gusztávnál.